

MAGYAR-HOLLAND

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-ÚT 4

MEGJELENIK
MINDEN HÓ 15-ÉN

A MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG - HONGAARSCH-NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP HIVATALOS LAPJA

1923 JANUÁR 15

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIDOR MARCEL

III. ÉVFOLYAM

1. SZÁM

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

EGY ÉVRE 150 KORONA

TELEFONSZÁMOK:

JÓZSEF 98-61

JÓZSEF 98-62

EGYES SZÁM ÁRA: 15 KORONA

A Magyar-Holland Társaság közleményei.

A társaság hölgybizottsága december 15-én, a „Külgügyi Társaság” tanácsstermében tartott ülésén a bizottság főtitkárának Bakody Aurélnét választotta meg. Titkárok lettek: Tirscher Lily és Sárosi Bella írónő. Az ülésen Balassa Istvánné, közigazg. bíró neje elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy Vilma hollandi királynő jövő évi 25 éves koronázási jubileuma alkalmából a magyar hölgyek és a „Magyar-Holland-Társaság” nevében ajándékot nyújt a királynőnek.

A „Magyar Holland Társaság” újabb a következő tagokkal szaporodott:

Alapító tagok: G. H. Looman, M. Povel, Wettstein Gyuláné, Wettstein Vilma.

Rendes tagok: Glatz Hugó, Walter Béla, Walter Béláné, Weiss Jenő, Weisz Jenőné, Rosenfeld Adolf, Rosenfeld Adolfné, Holtzschuch Sándor, Holtzschuch Sándorné, Maybaum Miksa, Patai László, Benedek Emilné, dr. Bibó Istvánné, Nagy Sándor, Breier Gyula, Strausz Nándor, Strausz Nándorné, Zappert Samu, Farkas Margit, Hüber Mária, Gerő Béla, Tauszig Dezső, Jónás Etus, Bande Béláné, Magyar Mancsi, Glaser Jolán.

viszonyokhoz is. Ezen oknál fogva többnyire Hollandia keleti részein található, ahol a „Polderlandok” buja mezőit nélkülöznie kell és olyan táplálékkal kell megelégednie, amely sokkal rosszabb a parti vidékekénél. Mégis sikerült a szigorú Zuchtwahl és a Herdenbuchba beírt minden egyes állat teljesítő-képességének pontos evidenciában tartása által, ezen állatok tejtermelését hasonlóvá tenni a fekete-fehér tehénekéhez. Ezen tulajdonságok miatt kezd a vörös-tarka tehen Hollandiában is mind nagyobb keresettségnek örvendeni, míg az export Délafrikába, Németországba, Ausztriába, Cseh-Szlovákiába is mindinkább növekszik. 1920-ban a londoni „Friends Emergency and War-Victims Committee” ötszáz darab tehenet importált Ausztriába, melyekkel nagyon kielégítő eredményeket ért el.

Az a transzport, amelyet most a Holland Földművelésügyi Minisztérium küldeni fog a Magy. Földmiv. Minisztériumnak 74 válogatott tehénből és 6 tenyészbikából áll. Különösen ez utóbbiaknak van, pedigréjük szerint nagy szerű származásuk. Alkalmassak lesznek arra, hogy a vörös-tarka teheneket Magyarországon tisztán tovább tenyesszék, de viszont megpróbálják majd a magyar tehennel való keresztezés által ezeknek tejtermelését javítani. Ha csak sikerülne átlag minden tehen tejtermelését egy-két literrel fokozni naponta, úgy ez is több aranymillió nyereséget jelentene évente és ami ennél is többet mond, a városi lakosságunk egy számokban ki nem fejezhető pluszt jelent egészségileg.

Még kell még említeni, hogy a hollandi szarvasmarhát mint vágómarhát sem kell lebecsülni, mert egy nem hizlalt, felnőtt tehen átlag 650 kg., egy hizlalt ellenben 850 kg.-ot nyom, míg egy hizlalt idősebb bika 1400 kg.-ot is elérhet.

A szarvasmarha behozatalnak pendantja a tyúkuk behozatala, melynek épígy kísérleti célja van, t. i. a hazai tyúkajt idegen vérral feljavítani. Itt főleg a tojástermelésre vannak tekintettel, mert amint ismeretes, a tyúktojás nemcsak kitűnő élelmiszer, hanem értékes exportcikk is, melyet a külföldön korlátlan mennyiségben lehet értékesíteni. Ezen a téren olyan kilátások nyílnak Magyarországra, melyeknek horderejét nem szabad lebecsülni. A baromfitenyésztés az országban még nem áll nagyon magas fokon, ha a paraszt egyszer megtanulja, hogy milyen hasznos huzat belőle, igyekezni fog tyúkjait gondosan ápolni, célszerű táplálékról és lakásról gondoskodni, még ha költségekkel jár is, akkor ez a kereseti ág, mely éppen a kis existenciáknak olyan fontos, kétségkívül virágzásnak fog indulni.

A baromfitenyésztés az országban még nem áll nagyon magas fokon, ha a paraszt egyszer megtanulja, hogy milyen hasznos huzat belőle, igyekezni fog tyúkjait gondosan ápolni, célszerű táplálékról és lakásról gondoskodni, még ha költségekkel jár is, akkor ez a kereseti ág, mely éppen a kis existenciáknak olyan fontos, kétségkívül virágzásnak fog indulni.

A barnevelői tyúkajt keletkezése (mely faj Magyarországon be akarják vezetni és melynek gondozását a gödöllői állami mintabaromfitenyésztő vállalta magára), tanulságos példával szolgál. A kilencvenes években a „Veluwe”-ben egy gazdaságba amerikai tyúkokat hoztak be, melyeknek származását utólag nem lehetett pontosan megállapítani, melyekről azonban elég nagy bizonyossággal feltehető, hogy ázsiai vérkeverékből származnak. Ezen tyúkok tojásai barnák voltak. Most már, a londoni tojáspiactól az a sajátossága van meg, hogy a barna tojásokért ládánként

Tenyésztési kísérletek

hollandi állatfajtákkal Magyarországon.

Amikor a román csapatok kivonulása után hírek érkeztek Hollandiába az általuk okozott károkról, különösen pedig a visszavonuló csapatok által elhajtott sok szarvasmarháról, a hollandi földművelők és marhatenyésztők, mint általában a hollandi lakosság egyéb körei is érezték, hogy a magyar nemzetért tenniük kell valamit és ezért pénzt gyűjtöttek, azzal a kimondott céllal, hogy e károkat fedezzék. Amint azonban a tett pillanata elérkezett nehézségek állottak az ügy útjába. Elsősorban is az összeggyűjtött, bár nem jelentéktelen összeg szerény volt az elhurcolt marhaállomány óriási értékéhez viszonyítva, úgy hogy rendkívül nehéz volt azt hasznosított célra szentelni, mely csak úgy lett volna elérhető, ha az összeget megosztják. Másrésztől felismerték azt is, hogy nem épen a magyar földművelő-osztály volt az, mely bármi veszteségekben volt része, szenvedett volna, sőt alig volt ráutalva a jótékonyagra. Így történt, hogy a spontán lelkesedésből összeggyűjtött pénz egyideig minden közelebbi rendeltetés nélkül Hollandiában hevert.

Mindenesetre helyes gondolata volt a „Magy. Földművelést Támogató Bizottság”-nak a gyűjtött alapot a magyar köz javára olyképen felhasználni, hogy az a tudományosan keresztülvitt tenyésztési kísérletek költségének fedezésére, mely egy Magyarországon bevezetendő tejelő tehénfaj céljait szolgálja, felhasználható legyen. Ez, kedvező eredmény esetén, nagy jelentőségű lehetne a magyar földművelés és így az egész ország szempontjából. E célból a holland és a magyar földművelési minisztérium közreműködését sikerült megnyerni, melyek készen nyilatkoztak az akciót védelemben részesíteni. Ezenfelül a magyar földművelésügyi minisztériumnak sikerült kiváló magyar gazdák és marhatenyésztők segítségét megnyernie, akik kötelezték magukat, hogy olyan költséggel járulnak hozzá az akcióhoz, melyet kockázat nélkül viselhetnek. Ez a közreműködés alkalmas arra, hogy a tenyésztési kísérleteket jobban kiterjeszthetjük, mint ez enélkül lehetséges lett volna.

Ezeknek a kísérleteknek célja elsősorban a magyar szarvasmarhák tejtermelésének fokozása. Ahogy általában ismeretes a tej egyike

a legfontosabb tápszereknek, amelyben azonban Magyarországon még, ma is van. A tejtermelés fokozásának nagyon áldásos hatása lenne az íjesztően magas gyermekhalandóságra, bár tartós eredményt ebben a tekintetben csak évek múlva várhatunk.

Alig van a világon ország, ahol a tejgazdaság oly magas fokon állana, mint Hollandiában. A frizlandi és hollandi tehenek óriási tejbőségükről nevezetesek és ezért már régóta a világ minden tájára szállítják azokat. A rekordot egy frizlandi tehen „Lutsche II.” érte el (Törzskönyv 23. 775 H. sz.), amely egy 326 napos tejelési időszakban egy majdnem hihetetlenül hangzó mennyiséget, 10,627 kgr. tejet adott, ami kb. napi 30 litert jelent. Bár ez csak kivétel, mégis igazolja a holland szarvasmarhatenyésztés magas színvonalát. — 6—10.000 kgr. tejtermelés egy tejelési időszakban nem tartozik a ritkaságok közé.

Már régebbi időben is próbálták ezt a nemesített szarvasmarhafajt behozni Magyarországra, de az eredmények csak részben nevezhetők kedvezőknek. Ennek az oka abban kereshető, hogy nem alkalmas fajtaival kísérleteztek. Tudniillik a legkarakterisztikusabb hollandi fajtaival, a fekete-fehér pettyes tehennel. Ezt a fajta már emberemlékezet óta a mocsaras parti vidékeken tenyésztik, ahol talán keletkezett is, de épen ezért szükséges neki ez a nedves, hűvös éghajlat és a magyar alföld száraz melege mellett elveszíti egy idő múlva kiváló tulajdonságainak egy részét. Helytelenül mellőzték akkoriban az úgynevezett „Rhein-Maas-Yssel-Rasse”-t (ezt arról a három folyóról nevezték el, melynek partjain található) és épen ezek azok, amelyekkel az új kísérleteket akarják tenni.

A vörös-tarka hollandi szarvasmarha, ahogy a rövidség kedvéért nevezni fogjuk, eltekintve a színtől, nagyon hasonlít a fekete-fehérre, csak széles mellkasa különbözteti meg és a tuberkulózis ellen nagyobb az ellenálló képessége. De még ennél is nagyobb jelentőségű az a körülmény, hogy származásánál fogva, mintán ez a faj a régi időkben keletről vándorolt be, összehasonlíthatatlanul kisebb igényei vannak az élelmezésre nézve és könnyebben alkalmazkodik kevésbé kedvező

1 shillinggel többet fizetnek mint a fehérekért. Ez a körülmény szeretettette meg a Veluwe (külömben Hollandia legtermékenyebb vidéke) parasztjaival az amerikai tyukfajt. Keresztzödések jöttek létre ottani más baromfi-fajokkal és miután a törekvés az volt, hogy nagy, barna tojásokat hozzanak létre és csakis ilyen tojásokat keltek ki, kb. 30 év lefolyása alatt lassanként egy bizonyos tyukfajta keletkezett, amelyet végül a Hollandi Baromfi-tenyésztő Egyesület egy standardtípus megállapítása után, mint külön fajt ismert el. Kézenfekvő dolog, hogy egy, így keletkezett fajt nem szabad összetéveszteni egy mesterségesen tenyésztett fajjal, melyet minden tudományosan képzett szakember kb. öt év alatt létre tud hozni. A barneveldi faj (mely nevet a Veluwe tojáskereskedelmének központjáról nyerte) kedvezőtlen körülmények között, hideg éghajlat mellett, olyan földön, amelyet nagy veszélyességgel tettek termékenyvé, évtizedek lefolyása alatt keletkezett. Ezáltal különösen kitűnik ellenállóképessége, kevésbé meg van elégedve és fáradatlanul keresi táplálékát a szabadban. Tojásai elég nagyok (65—75 gramm) és kávébarnaszínűek. Mult év december elején a londoni piacon 32 shilling volt egy 120 darabot tartalmazó láda ára (Best All Brown), míg pl. a lengyel tojásoké csak 21 shilling volt.

Mennyiségre nézve is kielégítőnek nevezhető a tojásprodukción. Egy a barneveldi tyukokkal rendezett versenyen 10¹/₂ hónap alatt egy 165 darabos *átlagprodukción* érték el; a tenyésztők azt állítják, hogy hasonló eredményt eddig a kontinensen nem értek el.

A barneveldi tyukok színezete karakterisztikusan keveréke a feketének és barnának, melyet első pillanatra fel lehet ismerni. Az utóbbi években Anglia elkezdett mindinkább érdeklődni ez után a faj után. A háboru után a legjobb tenyésztési anyagból sok ezer példányt küldtek Angliába. Kétségkívül sikerülni fog a fejlett angol tenyésztési technikának ezekből a barneveldiekből rövid idő alatt kiállításra fajt tenyésztetni, hogy azonban emellett megtartják-e majd azokat a tulajdonságaikat, melyek olyan praktikus használatúvá teszik őket, azt még csak a jövő fogja megmutatni.

Akár eredménnyel fognak járni ezek a tenyésztési kísérletek, akár nem, mégis nagy elismeréssel adózunk a „Magyar Földmívelést Segélyező Kommisszióknak” ezért az iniciatívájáért, mellyel Magyarországnak lehetővé teszi, hogy figyelmét ismét egy magas tudományos és gazdasági értékű ügyre irányítsa, mellyel a magas költségek miatt úgy látszott, hogy jobb idők eléréstéig nem foglalkozhatott volna.

Hirek Hollandiából.

A Magyar Holland Tájékoztató és Utazási Iroda közleményei.

A termés Hollandiában.

A termés Hollandiában ezidén kedvező volt, csak a zöldségtermelők nincsenek megelégedve, mert az alacsony zöldségárak mellett nem képesek kiadásukat fedezni.

A békéért és a szabadságért.

Az „Asszonyok Nemzetközi Szövetsége” az elmúlt hónapban Jane Adams elnöklété alatt Hágában konferenciát tartott, melyen a békéért és szabadságért nagy beszédek hangzottak el.

Egy fantasztikus ujsághír.

Egy angol lap jelenti, hogy Borneó-szigetének keleti partján egy öt emberfajt fedeztek föl. Ez a faj félig ember, félig majom, nem tud

semmiféle nyelven beszélni, testét pedig hosszú szőr borítja.

Hollandi burgonya Ausztriában.

A hollandi segítőakció Ausztriának 87 vaggon burgonyát küldött.

Durigó Iona Hollandiában.

Durigó Ionát, a kiváló magyar énekesnőt Hollandiában tartott ötvenedik hangversenye alkalmából Ansterdamban nagy ünneplésben részesítették.

Tulipán-egyesület Párisban.

Párisban élő hollandi művészek „Tulipán” név alatt egyesületet alapítottak és ez egyesület keretében évenként kiállítást rendeznek Párisban.

Loucheur és Vissering.

A „Le droit du peuple” szerint Loucheur Baselben kijelentette, hogy a német pénzügyek helyreállításáról való véleménye teljesen megegyezik Visseringével.

Vásárolják a hollandi papirokat.

A hollandusok már nem igyekeznek forintjaikon tuladni. Az értékpapírok utáni kereslet ismét fokozódik Hollandiában.

Rendszabály a külföldi bankárok ellen.

A hollandi állampapírokkal kereskedők egyesülete elhatározta, hogy nem enged többé külföldi bankárokat a tőzsdére.

Nemzetközi orvoskongresszus Hágában.

Hágában a közel jövőben nemzetközi orvoskongresszust tartanak, mely a rák betegséggel fog foglalkozni.

Gerhart Hauptman Hollandiában.

Gerhart Hauptman a világhírű német író Hollandiába érkezett, ahol műveiből előadás-sorozatot fog tartani. Megérkeztek Amsterdamban nagy ünnepélyességgel fogadták.

Katholikus egyetem Hollandiában.

Hollandiában egy katolikus egyetemet alapítanak, melyre eddig ³/₄ millió forint gyűlt össze. Egyelőre a teológiai, filozófiai és jogi fakultást nyitják meg. Hogy az egyetem mely városban nyílik meg, még nincs eldöntve.

A jugoszláv kikötő.

Hollandiából jelentik, hogy Jugoszláviát már hosszabb idő óta foglalkoztatja a kikötő kérdése. A kikötőt a következő városokba tervezik: Chibenik, Spalato, Metkovich vagy Cattaro. A kikötő céljaira 10 millió dinárra van szükség.

Behozatali vám.

A második kamara elhatározta, hogy a behozatali vámot a dohányárúknál felemeli.

A holland infláció.

A Van der Heyd Kerstens Bank azt írja utolsó jelentésében: A hollandi államháztartás egyensúlyának visszaállítására irányuló törekvés hatása alatt az utolsó hónapokban Hollandiában erősen félnek az inflációtól és ez egy, a hollandi forinttól való menekülésre vezetett, amely egyébként teljesen indokolatlan. Nagy vásárlások történtek külföldi befektetési értékekben. Időközben megint megnyugodtak a kedélyek, miután biztosra vették, hogy a hollandi költségvetés kb. két éven belül visszanyeri egyensúlyát és mint-hogy dr. Vissering nyomatékosan kijelentette,

Művészszemmel

Hollandián át.

(Uti jegyzetek.)

Írta: Hornyánszky Miklós, festőművész.

Lisse-t elhagyva, a végtelenbe vesző széles összekötő csatorna mellett elért az este. Köröskörül, a naplemente szultáni díszében, mégis mint egyszerű, utólérhetetlen álmvilág, készült az éjszakára a Haarlemmer Meer. A hajdani tenger még illúzióival játszik és fehérslila ködjátékában egykori végtelen síkját este bemutatja. Majorságok földigérő zsindeletes tetőin rozsdás pírrel bucsuzik a nap és megismétli magát a hosszú csendes vizekben. Huzottléptű parasztkok mennek hazafelé, ugyanolyanok mint 200 év előtt. S mikor Hoofddorp első lámpái feltűnnek, a mellemből mintha elfogyott volna a sziv. A Haarlemmer Meer, hogy ne tudjam feledni, zálogot kívánt!

Haarlem közepén, hegynyi tömegével emelkedik a Sint Bawo Kerk. Hatalmas középhajójában elvész az ember. Ami itt annyira megfogott, nem a templom interieur komor méltósága volt, hanem a hozzávezető „Kusterij” (a sekrestyés lakás) stílusos régi levegője. Előző nap merültem el Jan Vermeer van Delft ó-holland szobabelsőinek szemléletébe, a halvány fényterjedés, sápadtgyöngyszínű külső levegő e mesterének írásában, s most ime meglevenedett itt minden. Tompán

csillog a rézcillár, sima tükör a padló valódi fája, az ónkeretes ablakokon belátszik a „Vleeschhouwerij” híres szép téglapülete. Nem tudom, Haarlemben mi szebb, a város szűk időtete utcáinak költészete, vagy a nyílt vidék körülötte.

Tözegetelep szakítja meg a legelők bársonyát. Számptalan kis viziut torkollik a csatornába, melynek szélén szélalmok sora áll. Az elalvó nappal elkísért... még viritott a bucsusugár a veres házormokon a városban s csak a tözegetűcök felett hunyt el lila takarójába.

A kénsárga ég százszor játszott újra találkozót a rőt moszattól tarkázott viziutakon, néhány vadjárca szállt és a kis szigetekről a vizikerítéseken át a csónakos fekete hajójában vitte haza kecskéit. Csend és esteledés. Az égre árnyak rajzolódnak; itt álhaltott valahol Don Fadrigue, Alba herceg fiának spanyol tábora, Haarlem híres ostromakor (1571). Távol észak felé Sparendam látszik, ahol a mindenütt győztes spanyol fegyverek ereje megtörtött, Orániai Vilmos szabadságharcának derekán.

Egy kis kerülő uton Noord-Hollandba is átmentem. Mióta a Noordzeekanaal megépült, tulajdonképpen teljes sziget és számtalan kicsi szigetre osztják a csatornák egymás közt, Assen Delft és Westzaan környéke a kanálisok és szélalmok mesészerű országa. Alacsony, nedves földjére szélesen tör be a viziut és Zaandam hatalmas faáru kikötőjéig képezi.

Kicsike házsorok mögött szeszélyes óriás kontur emelkedik, mellette még egy s újra egy, az óceánjáró tehergőzösök azok. Északfelől fúj a szél, szárnyán ködfelhők jönnek Mi lenne, ha mögöttük feltámadna a mult s a modern óriások helyén kicsi hajókat faragnának emberek kik oroszul beszélnek. Nagy Péter cár tanulta itt a hajóács mesteriségét.

Mikor visszatértem Amsterdamba, magával ragadott a modern élet. A kikötő lüktető forgalmában, a nyüzsgő utcák, fényes boltok, nagy tárházak méhkasszerű lankadatlan élete mögött felfedeztem a gazdasági és szociális egyensúly képét. Nagyszerű zajtalan szerkezet nyugodt menetével bonyolítja le Hollandia az ő mintaszerű berendezkedését, aknázza ki bölcs, megfontolt munkával a kolóniák mérhetetlen kincseit és a kereskedői véna, a gazdasági hivatottság tanúságaképpen tud energikus népe a gazdasági krízisek ellen átorientálódással védekezni. A jólétekből művészet fakad, de ezen a téren is csak az igazi értéket, szolid produktumot szeretik, tartózkodva túlzásoktól s megvárva, míg a szélsőségek igazi gyümölcsöket teremnek. A modern muzeumok kincsei a régiekkel felérnek s a zenei és litterális élet ezer variációja is mind igazi értékkel bővelkedik. A kulturvilág életének folytatását találtam meg Hollandiában, azt a szép, jóleső harmóniát, melyet botor fővel taszított el magától és fultasztott nyomorba-vérbe a népek szerencsétlen társadalma.

hogy a Németalföldi Bank az esetben, ha az állam részéről inflációs tendenciák mutatkoznak, nem riadna vissza attól, hogy megtagadja a kincstári jegyek leszámítását. Annál feltűnőbb, hogy két idegen deviza, amelyet eddig Hollandiában különösen szilárdnak tartottak — t. i. a dollár és a svájci frank — a hollandi forinttal szemben estek, úgy, hogy a hollandi deviza csökkenése helyett ennek magasabb értékelése jött létre. Most nagyobb mértékben vásárolnak olyan belföld

értékeket, amelyek külföldön nyertek elhelyezést, pl. az Egyesült Államokban elhelyezett 6 százalékos hollandiai államkölcsönt, a holland-indiai kölcsönt, a Holland—Amerikai Hajózási Társaság 6 százalékos kölcsönét. Az Egyesült Államokban elhelyezett értékeknek ezen visszavándorlása azon kedvező eredménnyel járt Hollandiára nézve, hogy a külfölddel szemben fennálló kamatfizetési kötelezettségei csökkentek és így a hollandiai fizetési mérleg megjavult.

KRÓNIKA

Hollandiából érkezett vendégek névsora.
December—Január.

A. M. Massen, Schiedam.
Direktor Koff den Haag.
Dirk de Jongh ezredes, Svájc.
J. Wilhelmus építész, Apeldoorn.
J. Stalknecht biztosító intézeti igazgató, Velp.
E. O. H. M. Ruempol szerkesztő, Rotterdam.
A. W. Tondy egy. hallgató, Delft.

Egy érdekes vendég Budapesten.

Egy érdekes vendég tartózkodott a múlt hónapban Budapesten. P. *Knegtman*s holland-indiai hajóskapitány töltött itt néhány hetet, hogy négy hosszú év hajósfadalmait kipihenje. A kapitány ez év június havában a nyílt tengeren kigyult hajóját mentette meg az elsüllyedéstől és az 546 utassal telt hajót három napi izgalmas kaland után kikötőbe vezette. Hőstettéért a hollandi királyné magas rendjellel tüntette ki; a megmentett utasok pedig emlékül egy művészi kivitelű aranyórával tisztelték meg. A világhírű kapitány, akit Budapest szépségei elragadtak, februárban hosszabb tartózkodásra ismét Budapestre érkezik.

Magyar-holland hangverseny.

A Hungária férfikar egyesület a Zeneakadémiában tartotta ezidei hangversenyét magyar és hollandi számokból összeállított műsorral.

Magyar pipereszappan Hollandiában.

Örömmel állapítjuk meg azt a reánk nézve nagy jelentőséggel bíró tény, hogy a magyar-holland összeköttetés kereskedelmi téren is egyre szebben fejlődik. Ez annál értékesebb országunk szempontjából, mert a világháború által sújtott Magyarországnak végre alkalma nyílik, hogy a világkereskedelemben is méltó pozíciót vívjon ki magának. Fejlődő gyár- és iparunk révén elérhetjük azt, hogy nem leszünk mindig ráutalva a külföld jótéteményeire, hanem mi is nyújthatunk jót és értékeset, mint ez esetben Hollandiának.

Jelentékeny külföldi kereskedelmi viszonylataink sorában Hollandia, kitűnő hírnévnek örvendő szappangyárunk, Klein és Fia R.-T. révén első helyen áll. A Klein-féle gyár hamburgi főképviselete nyitotta meg a hollandi piacot vezető utunkat.

A cég Hollandiában a Duitz testvérekkel (azelőtt van der Pol és Duitz) létesített összeköttetést. Ez a cég vállalta el a magyar szappangyár főképviseletét a holland királyságban. Székhelye Amsterdamban van, ahol nagyszerű munkát fejt ki.

Az utrechti árumintavásár nagyon jó alkalmat szolgáltat, hogy a Klein-féle szappanoknak, főleg az áttetszőségükről híres glicerinszappanoknak híveket szerezzen. Magát a céget is különösen a glicerinszappanok érdeklik, melyek az egész világon nagy közkeletűségnek örvendenek, az európai kontinensen Török-, Spanyol- és Görögországban tettek nagy népszerűsége szert és Észak-Amerikában az egyetlen márka, melyet favorizálnak. A Klein-féle szappangyár kozmetikai cikkei a hollandi piacon nagy keresettségnek örvendenek, sőt utóbbi időben Holland-India is rendkívül érdeklődik e cikkek iránt. Egy

Ez a dalegyesület valószínűleg résztvesz a június hó folyamán Hollandiában lefolyó nemzetközi dalosversenyen és mint az itt megtartott hangverseny igazolja, szép reményekkel indul a küzdelemnek. Kiváló karnagya *Kaszás Gyula* vezetése alatt nagy sikerrel adta elő a hollandi himnuszt, egy hollandi népdalt és Tinódi krónikás dalait. Hatalmas sikere volt Wilhelmus Henrynek, a Budapesten élő zongoraművésznek és dalköltőnek, aki „Hollandi paraszttáncok” c. kompozícióján kívül különösen Liszt IV. rapszódijával aratott nagy sikert. W. Reichenberg Olga zongoraművész nő Wilhelmus négy dalkompozícióját adta elő, nagy tetszést aratva. A nagyszerű hangversenyen megjelent József kir. herceg családja is.

Koritnica a hollandusoké.

Rózsahegyéről jelentik, hogy egy holland társaság Koritnyca fürdőt 8 millió koronáért megvásárolta. A fürdő teljes kiépítését azonnal megkezdik. Ormy dr. főorvos, a fürdő eddigi tulajdonosa továbbra is megmarad állásában.

Taussig Dezső jubileuma.

Taussig Dezső, a Magyar-Hollandi Biztosító R.-T. budapesti vezérigazgatójának titkára január hó 1-én ülte meg 40-dik évfordulóját annak, hogy a biztosítási pályára lépett. A kitűnő biztosítási szakférfiut nem csak kollégái ünnepezték meleg szeretettel, szép üdvözlő irást nyújtván át neki, hanem minden oldalról elhalmozták szerencsekívánatokkal.

Jávában élő személyiség a gyár hollandi főképviseletéhez fordult, hogy általa a hollandi gyarmatokon megszerezze az egyedárusítási jogát. A gyár nagy sikert ért el Hollandiában elsőrangú minőségű és izléses kiállítású fürdőszappan különlegességével, melyek a hollandi gyarmatokon is nagyon kedveltek.

A Klein-féle gyár, ez az épp oly előkelő, mint kereskedelmileg elsőrangú exportháza a magyarnak, Hollandián kívül az egész világon megszervezte képviseleteit és egyedárusítási joggal házakat alapított a Balkánon, Amerikában, Egyiptomban, Kisázsiaiban, sőt a legutóbbi időben Középázsiaival is jelentékeny összeköttetéseket létesített.

Expanzivitására jellemző, hogy legutóbb egy nagy gyárat alapított Lembergben, a budapesti gyár testvérintézetét, amely a már rég meghódított lengyel piacon kívül a balti államokban, Ukrajnában, Romániában és Oroszországban kíván intenzíve terjeszkedni. Az új gyár megteremtője és általában a Klein-féle gyár nagystilű ipari politikájának lelke Boldog Balázs vezérigazgató, akinek a magyar ipar fejlődését előmozdító kiváló munkássága számot tarthat a magyar közgazdasági és társadalmi körök hálás elismerésére.

Az új leMBERGI gyárat, egy hat házcsoportból álló területen (Szwedzka ulica 3) 100 millió lengyel márka alaptőkével alapították. Az új leMBERGI gyár elnöki tisztét báró Madarassy Beck Gyula foglalta el, míg a gyár vezérigazgatói állását Lembergben is Boldog Balázs budapesti vezérigazgató tölti be. A leMBERGI igazgatóság tagjai: dr. Ferenczi Lajos, dr. Várkonyi Oszkár, Csepreghy Béla, dr. Wasser Ossias, Tiger Izsák, Liptay B., Sawitowsky József és Ostrohowsky G.

A borraivalókérdés Budapesten.

A „Reisen en Trekken” Hollandiában megutazási újság legutóbbi számában közli a „Telegraaf” budapesti tudósítójának alábbi megfigyelését: A borraivalókérdés Magyarországon nem olyan egyszerű mint Hollandiában, ahol az ember a kiszolgáló pincérnek a csésze kávé árához, még egy kis tiz centes ezüstpénzt ad és ezzel aztán meg is tette a kötelességét.

Budapesten a borraivalókérdést nagyon szubtilis és nagy adag pszichológiára és magasabb matematikára van szükség, hogy általános megelégedést érjen el az ember.

A dolog úgy áll, hogy ötféle borraivalót kell fizetni és a nagy művészet nemcsak abban áll, hogy a helyes mértéket eltalálja az ember — ne túl sokat, mert akkor „sibernek” nézik az embert, ne túl keveset, nehogy fősvénynek tűnjön — hanem a legnagyobb művészet ezt a pénzt helyesen elosztani.

Tegyük fel, hogy egy feketét rendelsz. Mielőtt leülsz, belédkapaszzkodik egy ruhatáros kisasszony és elveszi a kabátot és kalapot. Ez egyike azoknak, aki borraivalót kap. A pincér, aki a kávé hozza, szintén borraivalóra számít, amit a tálcán hagy az ember a számlát. A „főurat” akinek megfizeted a számlát, szintén nem hagyhatod üres kezekkel elmenni, a kis pikkoló is, aki a lapokat hozza, koronákra éhes és ajánlatos ezt az éhséget kielégíteni, mert különben megtörténhetik, hogy másnap a három hónap előtti „Times”-t fogja hozni, azzal, hogy ez az egyetlen, amelyet nem olvasnak. És végül jön a kenyerezemlyés kislány, fehérkendős fűrtös fejcskéjével merészen balanszírozva egyik kezén a süteménnyel telt tálcát; legkedvesebb mosolyával kérdi, hogy nem kívánsz-e semmit? És ez itt úgy szokás, az ember a zamatos italt nem fogyasztja el anélkül, hogy legalább egy zsemlyét — egy kis gömbölyű, ropogós kenyéret — ne enne hozzá. A zsemlyét természetesen külön kell fizetni és aztán még valamit „hozzá”.

Igy a csésze fekete, melynek 30 korona az ára, 30 meg 10 meg 10 meg 10 meg 5, 65 koronába kerül. Aki tehát 10 százalékos borraivalót számít, az a magyar fővárosban elszámítja magát. Megengedem, hogy a borraivalókat egy kicsit bőven számítottam, mert hiszen nem okvetlenül szükséges a „főurnak” 10 koronát adni, elég 4 vagy 5 is. De ez csak teória. A valóságban senkinek sincsen annyi piros és kék egy vagy kétkoronása, hogy a borraivalóra várókat kielégíthesse; az öt koronás papírpénz kiment a forgalomból, így nem marad más hátra, mint a tizkoronásban keresni menedéket. Ez a pénzdarab, mely a látogatót szívesen látott vendéggé teszi. Akinek az erzsénye nem engedi meg, hogy ezeket a tizkoronásokat bőven szórva, azt ugyan nem udvariatlanul, de azért mégis valamivel hidegebben fogadják. És aki ért a finom árnyalatokhoz, az megérzi a köszöntésben, abban a buzgalomban, amellyel a belépőnek egy kellemes asztalkát mutatnak, a ruhatári szolga meghajlásában, hogy milyen borraivalóra számítanak.

Nem kell azt hinni, hogy ennek a tizkoronás borraivalónak nincsen logikus alapja. Többet jelent ez, mint kényelmes fizetési eszközt, hanem ez az egység egy zsemlye árát jelenti. Az emberek, akik kenyérből élnek, — és hányan élnek itt kenyérből — minden borraivalót a napi zsemle árával mérnek, egy zsemle az egység. A kenyérvaluta! A fodrász, aki a fölösleges hajaktól megszabadítja az embert elég érthetően tudtára adja, hogy egy zsemle ára igazán a legkevesebb borraivaló, amit adhatunk neki. És ahol ez így van, igazán nem lehet a pincérnek vagy különösen a főpincérnek kevesebbet adni. Ez az utolsó mondat egy problémát foglal magába, t. i.: kinek kell többet adni, annak az embernek, aki kiszolgál, vagy annak-e aki megírja a számlát és akinek fizet az ember. Ez a tárgy, ha töviről hegyire megvizsgálja az ember, érdemes arra, hogy doktori értekezést írjanak róla, amellyel bizonyára cum laude nyernék el az oeconomicus-

doktor címét. Minden bölcsességnek a vége az, hogy mindegyik megkapja a maga részét.

Eltekintve ettől a kérdéstől, sok ember erszényének nehezére esik, hogy borraivaló-kötelezettségének kenyérválutában tegyen eleget. Mert az az egy zsemlye, mely azelőtt semmit sem jelentett, most nagy szerepet játszik. Aki „teljes értékűként” akar szerepelni jól teszi, ha ehhez az érték-mérőhöz tartja magát. A piros kétkoronás már teljesen kiment a divatból és megtörtént már, hogy a pikkoló a kegyes adományozónak visszaadta

azzal a megjegyzéssel: „Uram, ön ugylátszik elfelejtett valamit”.

Még a zsemlye- valuta sem biztosítja mindig az embert. Egy magasrangú hivatalnokkal történt, hogy egy tejsarnokban egy nimfa szolgálta ki, akinek csinos kis bajuszkája volt. Végül 10 koronát adott borraivalónak. Megvetéssel vette magához fenti nimfa a pénzt és azt kérdezte gunyosan: „Mit csináljak én ezzel”.

„Borotváltassa meg magát!” mondta dühösen a hivatalnok és elment.

Tőzsdei krónika

A budapesti tőzsde lefolyt négy hete egy erőteljesen kibontakozó hausse jegyében telt el, amelynek irányvonala a jelek szerint még mindig emelkedő. A nagy probléma, amely a trianoni béke reánk erőszakolása óta állandóan fenyeget, a jóvátétel kísértő réme előreveti árnyékát. A tőzsde szilárdsága részben a reparáció esetleges aktuálisára, részben pedig az állam pénzügyi helyzetének kedvezőtlen megítélésére, vezethető vissza; szilárdítónak hatott még a magyar korona sűrűn jegyzésének árcsökkenésén kívül külkereskedelmi mérlegünk fokozódó passzivitása is. Az árfolyamok kialakulása véleményünk szerint teljesen jogosult — még a felhozott árjavító tényezők kikapcsolása esetén is — hiszen köztudomás szerint is a részvénytőzsde eddigi árai messe elmaradtak akár az áru akár az ingatlan árak mögött és azok feltörését eddig is csak a részvénytőzsde erős inflációja és az ezzel szembenálló pénzhiány akadályozta.

A hausse ez alkalommal is a nehéz vasipari cikkeknek indult meg, lassan átvették a többi érték kategóriák és később általánossá vált, kivéve az erősen felvizezett újabb keletű bevezetéseket, amelyek iránt a nagyközönség bizalma ugylátszik megingott. Az emelkedések átlaga 50—70%, bár vannak értékek, amelyek megháromszorozták árfolyamaikat. Jelentésünk zártakor valóságos rekord árfolyamok jegyeztetnek, a nagy Ganz 1.550.000. — Cukor 460.000. — Georgia 104.000. — Trust 30.000. — jegyez.

Az irányzat további kialakulása kétséges és a szilárdulás mérvét erősen hátráltatja a pénzhiány, amely a kospénzek megdrágulásában mutatkozik ugyanis már heti 3 $\frac{1}{2}$ —4% fizettek prolongációkért.

A devizapiacról sajnálattal kell feljegyeznünk a magyar korona némi ellanygulását, amely Zürichben jelentésünk zártakor 0.20 jegyez, némi vigaszul szolgálhat, hogy e jelenség nem volt egyedülálló ugyanakkor, Prága, Belgrád és Bukarest tehát az u. n. győztes utódállamok devizái is erősen visszaestek. A Devizaközpont az utóbbi időben jelentkező spekulációs színezetű igénylések ellensúlyozására kénytelen volt a kiutalások egy részét restingálni.

Zongoratanítás

kezdőknek és haladóknak. Beosztásom megváltoztatásával lehetőségessé vált még néhány tanítványt elvállalnom, **házon kívül is.**

HENRY WILHELMUS

hollandi zongoratanár

VIII., Héderváry-utca 28.

Földbérletet

keres tökeerős külföldi, aki egy birtok célszerű kihasználásában is közreműködne. Részletes ajánlatok a „Magyar-Hollandi Utazási Irodához”, VIII. ker., Baross-tér 1. sz. alá intézendők.

Huzási jegyzék

az 1917. évi XII. t. c. alapján a Magyar Vöröskereszt Egylet által hadsegítési és népjóléti célokra kibocsátott nyereségek 1923 január hó 5-én a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya által megtartott 25-ik kisorsolásáról.

Huzat	Sorozatsz.	Nyerősz.	Nyeremény
1	49648	9	1,000.000
2	63105	1	50.000
3	31649	1	1.000
4	53515	5	1.000
5	47414	10	500
6	68489	5	500
7	81386	6	500
8	90032	9	500
9	7927	1	500
10	37933	2	500
11	44956	6	200
12	7153	4	200
13	66073	8	200
14	33537	10	200
15	51895	4	200
16	95847	3	200
17	111481	6	200
18	51350	6	200
19	62030	1	200
20	10814	10	200
21	111723	8	200
22	99976	2	200
23	67863	4	200
24	110382	1	200
25	12067	6	200
26	10418	7	200
27	44443	5	200
28	104223	2	200
29	83352	7	200
30	68691	5	200
31	77113	6	200
32	9422	4	200
33	42001	8	200
34	59095	4	200
35	11897	1	200

A kisorsolt nyereségekötvényekre eső nyereseményeket a központi m. kir. állampénztár a sorsolási hónapot követő harmadik hónap első napjától kezdve fizeti ki teljesen ép nyereseménykötvények ellenében.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

kamatozatlan nyereségekötvényeinek 1922 december 27-én tartott sorsolása alkalmával a következő kötvények az alábbi nyereségekkel huzattak ki:

Sorozat	Szám	Betű	Nyeremény K
2812	21	B	400.000
2812	21	A	40.000
1992	58	B	5000
1992	58	A	2500
1194	31	B	2500
1194	31	A	1000

A és B betű egyenként 1000 korona

Sorozat	Szám	Sorozat	Szám
1703	49	3401	89

A és B betű egyenként 500 korona

Sorozat	Szám	Sorozat	Szám
33	37	1164	41

Sorozat	Szám
2612	89

A és B betű egyenként 200 korona

Sorozat	Szám	Sorozat	Szám
52	91	1725	95
101	78	1796	37
101	96	1852	15
106	17	1858	47
118	40	1909	16
128	59	1909	61
177	45	2124	75
245	64	2141	77
265	78	2173	75
267	36	2372	49
324	67	2376	49
360	55	2407	16
491	3	2433	50
556	40	2478	75
560	67	2624	39
565	25	2718	5
596	16	2737	82
724	27	2757	40
817	48	2930	20
839	68	2941	9
903	9	2966	23
914	88	2967	94
936	49	3037	43
973	90	3087	49
985	25	3091	25
1077	16	3095	18
1175	74	3152	20
1216	29	3205	36
1222	3	3279	37
1247	81	3290	65
1278	40	3311	70
1373	79	3314	21
1459	100	3314	89
1547	63	3327	46
1583	99	3440	1
1599	32	3477	49

Felelős kiadó: VIDOR MARCEL

MAGYAR-HOLLANDI GAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG

A Magyar-Hollandi biztosító részv.-társ. vezérigynöksége Az osztálysorsjáték főelárú-sítója

≈

Leg-
előnyösebben

bonyolít le banküzle-
teket, elvállal tőzsdei meg-
bizásokat, idegen pénznemek vé-
telét és eladását. Életbiz-
tosítással egybe-
kötött takaré-
lapok!

≈

Iroda: VIII., Baross-utca 1
Telefonszám: JÓZSEF 98-62

Magyar-Hollandi
Tájékoztató és Utazási Iroda
VIII, Kalvin-tér, Baross-u. és Üllői-ut sarkán

Hollandiába utazóknak
kereskedelmi és magánügyekben
bő és szakszerű fel-
világosításokkal szolgál